

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi elintarvikelaiksi sekä laeiksi terveydensuojelulain muuttamisesta ja sakon toimeenpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja siihen liittyvien säädösten muuttamisesta. MTK kiittää myös elintarvikelainsäädännön muutoksen valmistelun hyvästä, toimijoita osallistavasta ja avoimesta prosessista sekä avoimesta tiedotuksesta, jotka toteutuivat poikkeuskevästä huolimatta. Lain esitystapa selkenee ja yhdenmukaistuu.

MTK haluaa tuoda esiin hallituksen esityksestä yleisesti seuraavaa:

Esityksen tavoitteeksi on asetettu hallinnollisen taakan vähentyminen. Koko elintarvikelainsäädännön tarkoituksena on varmistaa kuluttajien terveydellinen ja taloudellinen turvallisuus. Toimijoille lainsäädännön tulee olla tasapuolinen ja kilpailuaseman yhtenäinen. Tavoite taakan vähentymisestä ja lainsäädännön kokonaistavoitteet toteutuvat uudistuksessa hyvin. Toimiva lainsäädäntö vahvistaa kuluttajien luottamusta elintarvikeketjuun.

Elintarvikepetokset ovat valitettava osa ruokaketjua, ja niihin puuttumiseen tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän ryhdikkäitä toimia, tehokkaampia rangaistuksia ja osaavaa sekä toimivaltaista viranomaistyöpanosta. Esityksessä elintarvikepetoksien ennaltaehkäisy ja niihin puuttuminen on esitetty entistä painoarvokkaampana toimintana. Hallinnollisista pakkokeinoista Internet-sivuston sulkeminen on äärimmäinen, mutta olemassa olevana hyvä työkalu kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Elintarvikealan toimijoilla on tarve ja oikeus saada viranomaisilta valvonnan lisäksi ohjausta ja neuvontaa. Elintarvikealan toimijoiden valvonnan maksuperusteiden muuttuessa lainsäädännön esittämällä tavalla, perusmaksun koskiessa kaikkia toimijoita, valvonta ei painotu pelkkään riskiperusteisuuteen, vaan mahdollistaa myös neuvonnallisen otteen. Kuitenkin, kun laissa esityksen mukaan on selvennetty elintarvikealan toimikenttää, voidaan valvontaa kohdentaa eniten sitä tarvitseviin toimijoihin.

Alkutuotannon toimijoiden, kyläkauppojen ja pienimuotoisen toiminnan harjoittajien vapautus perusmaksusta on kohtuullinen ja kiitettävä ratkaisu: Elinvoimaiset ja toimintakykyiset yritykset haja-asutusalueilla ovat merkityksellisiä koko yhteiskunnan kannalta. Tämä maksuvapautus on myös linjassa hallituksen lähiruokaohjelman kanssa. Yleishyödyllisten yhdistysten vapauttaminen valvontamaksusta edistää osallistuvan kansalaisyhteiskunnan toteutumista ja on käytännön teko arvokkaan 3. sektorin toiminnan toteutumisedellytysten ylläpitämiseksi.

Helsingissä, 30.6.2020

Heidi Siivonen
Ruokamarkkina-asiantuntija

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry